

Christine Buhl Andersens tale ved overrækkelsen af Ny Carlsbergfondets Kunstpriser

Taler

Christine Buhl Andersen
Forperson Ny Carlsbergfondet

Dato

1. marts 2023

Sted

Glyptotekets festsal,
København

Omstændigheder

Ny Carlsbergfondets Kunstpriser gives til en eller flere kunstnere, der med mod, originalitet og gennemslagskraft markerer sig både i Danmark og internationalt. Årets Kunstnerlegater blev tildelt kunstner og professor Jane Jin Kaisen, Lilibeth Cuenca Rasmussen, landskabsarkitekt Stig L. Andersson, samt museumsdirektørerne Karin Hindsbo og Karen Grøn. Med legatet følger 200.000 kr. til hver prismodtager.

Kilde: Ny Carlsbergfondet

Deres Excellence, ærede gæster!

Som Ny Carlsbergfondets forkvinde er det mig en glæde at byde velkommen til fondets prisfest 2023.

Velkommen til kunstnere, gallerister, kuratorer og kritikere; til jer, repræsentanter for kunstens institutioner; museerne, kunsthallerne, universiteterne og akademierne; til samarbejdspartnere fra andre fonde, det offentlige – embedsværk og politikere – og ikke mindst til jer fra rundt om i hele landet, der har modtaget kunst fra os i året der gik.

Også velkommen til sidste års afgangshold af kunstnere fra kunstakademierne, der som noget nyt deltager i aften. Vi glæder os til at lære jer bedre at kende.

En særlig velkomst til Danmarks generalkonsul i New York Berit Basse, samt til Danmarks kulturattachéer fra både New York, London og Paris, som fondet i disse år har særlige samarbejder med.

Bestyrelsen inklusiv vores netop indskiftede medlem, professor i kunsthistorie Jacob Wamberg – vil i aften uddele 2 kunstnerlegater, 2 museumslegater og et hæderslegat til personer i det danske kunstliv, som vi mener har ydet en helt

særlig indsats i kunstens tjeneste.

Vi har glædet os, og vi takker jer alle – kære gæster, for jeres fremmøde i aften. Tak også til fondets sekretariat, som i det daglige knokler ambitiøst med at drive og udvikle fondet, og som har organiseret aftenens begivenhed.

Programmet her i Festsalen vil derudover bestå af to kunstneriske indslag: Digtoplæsning ved digteren Marianne Larsen og en performance skabt specielt til i aften af billedkunstneren Miriam Kongstad. Efterfølgende skal vi ude i Vinterhaven nyde mad og drikke serveret af Glyptotekets fremragende kok Lasse Askov og hans team.

Først vil jeg dog som fondets forkvinde gerne benytte lejligheden til at sige et par ord, nu vi alligevel har hinanden – jeg har nemlig noget særligt på hjerte.

For i aften kan vi efter 1,5 års arbejde løfte sløret for Fondets nye strategi.

Carl og Ottilia Jacobsen fastlagde formålet og satte rammerne for Ny Carlsbergfondet, da de stiftede fondet i 1902.

Og den nye strategi tager naturligvis udgangspunkt i fondets fundats.

Men de vide rammer, som Carl og Otilia Jacobsen grundlagde fondet på, bør til enhver tid fortolkes med dén nytænkende tilgang til kunsten og samfundet, som stifterne selv havde.

Derfor har vi i strategiprocesen gjort et stort arbejde ud af at lytte til jer og til udenlandske kolleger - vores såkaldte forskellige interesser, før vi formulerede os – bl.a. ved en række af seminarer.

Vores tilgang har været inspireret af forfatter og analytiker Sigge Winther Niensens idealistiske men også meget konkrete bog *Entreprenørstaten* fra 2021. Bogen rummer en kritik af den metode, som danske regeringer og politikere i de seneste årtier har benyttet i deres reformarbejde. Politik, som bogen dokumenterer, desværre igen og igen opleves som mislykkede reformer, der bl.a. tæller skolereformen, skattereformen, og politireformen.

Et hovedbudskab i bogen er, at man i de såkaldte Vilde Problemers tid, som vi

befinder os midt i, er nødt til at designe løsninger hen over forskellige politikområder, videns-felter og institutioner – og helt konkret f.eks., at det offentlige og fondene bør arbejde sammen om både løsningerne og finansieringen af dem.

Desuden, at det tager tid og indsigt at designe den politik, der rent faktisk virker og er mulig at implementere. Det har de aktuelle politiske processer vist sig at have svært ved at rumme, fordi der til politikere stilles accelererede krav om hurtig handling fra medierne og dermed overfor befolkningen.

Fonde er ikke underlagt den samme logik og tidspres, og vi har kunnet skynde os langsomt i forsøget på at formulere det, vi håber, bliver en virksom, relevant og langtidsholdbar strategi. Det er der brug for i en tid, hvor hver dag byder på nye udfordringer, nye dagsordner, nye kriser, som kunsten også er en del af – både som refleksionsrum, mødested og med bud på svar og ny retning for os alle, men også med sine egne behov for hjælp og støtte, når kriserne rammer.

Strategien fylder bare én side men rummer i al sin enkelhed vores løfte om, hvad vi vil arbejde for i årene, der kommer. Den er med andre ord vores nyfortolkede samfundskontrakt, som gerne skal omsættes til gavn for alle jer.

Først lige lidt om ordet samfundskontrakt. For når fonde i dag taler om at have en samfundskontrakt, så kan det måske lyde prætentivt. Men jeg vil gerne slå fast, at det er en god udvikling. For det handler om, at fondes legitimitet i dag afhænger af evnen til at være transparent overfor offentligheden om, hvordan vi vil bruge vores økonomiske midler og deraf magt.

Begrebet hentyder til den schweiziske oplysningsfilosof Jean-Jacques Rousseaus begreb *Le Contrat Social*- Samfundspagten, som efter den franske revolution blev del af det filosofiske grundlag for demokratiet i Europa med ideen om, at fællesskabet kan enes i en fælles vilje om, hvordan samfundet skal indrettes og reguleres hen over private interesser og behov.

Stadigvæk en rigtig god ide, og med den aktuelle verdenssituation, hvor vi kæmper mod regimer, der bestemt ikke ønsker mere demokrati, også mægtig nødvendigt at holde fast i.

Ny Carlsbergfondets centrale løfte til samfundet i vores nye strategi – vores

sociale kontrakt – lyder således – og jeg citerer:

Ny Carlsbergfondet skal med faglighed og passion både stræbe efter at fremme kunstens betydning og kunstens vilkår i samfundet.

Og videre siger vi, at:

Fondet skal udvikle og tilfredsstille sansen for og trangen til kunst ved at gøre den tilgængelig og nærværende for alle.

Vi vil – med Carl Jacobsens egne ord – arbejde for den levende kunst til det levende folk.

I forlængelse af vores løfte har vi formuleret ti vigtige principper, som vi fremover vil bruge mellem os bestyrelsesmedlemmer til at regulere de beslutninger, vi træffer. Der ligger på jeres stole en lille spiseseddel med disse vores ti bud. I kan tage dem med hjem i lommen, hvis I har lyst til at læse nærmere, når vi er færdige med at holde fest i aften.

Principperne handler bl.a. om excellence, vækstlag, diversitet, globalisering og god governance.

Er vores strategi et stykke kulturpolitik? Ja, det er det for så vidt, at vi i forlængelse af løfte og principper fra nu og gennem 2023 og 2024 omsætter det hele til en række nye puljer og initiativer, der kan søges af jer.

Vi har lige frem – lidt i spøg men også i alvor – valgt at tale om Ny Carlsbergfondets finanslov. F.eks. vil Ny Carlsbergfondet som et nyt initiativ begynde at støtte udstillinger. Og vi vil oprette en ny pulje til støtte for digitalisering og publicering af kilder til dansk kunsthistorie, som er afgørende for, at vi til stadighed kan genfortolke kunsten relevant. Begge puljer bliver slået op den 1. maj på vores hjemmeside.

Blandt de nye tiltag, der er på vej, kan jeg også nævne støtte til midlertidige kunstprojekter i det offentlige rum parallelt med de permanente, og det gælder både i Danmark og i udlandet.

Noget af dét, vi fastholder, bliver støtte til forskning på de danske

kunstinstitutioner. Vi har netop uddelt 30 mio. kr. til kunsthforskning i Danmark, og det kan vi kun, fordi potentialet og talentmassen er så stort.

Og bare rolig. Vi kommer også fortsat til at støtte museernes erhvervelser, enten gennem tilskud til jeres egne indkøb eller ved, at I søger om at modtage kunst, som fondet har købt.

Når det gælder kunstmuseerne, så bliver det i det hele taget et spændende 2023. Kulturministeren, der desværre har meldt afbud til i aften, har meddelt, at nu kommer den længe ventede tilskudsreform. De danske kunstmuseer er tilbage i topform efter corona, både de store og de små, og én ting man kan ønske sig af denne kommende museumsreform er, at reformen ikke bliver et nulsumsspil, hvor der omfordeles ved, at I skal tage fra hinanden. Men at kunsten anerkendes politisk for den enorme og samlende kraft den har, både i hovedstaden, i provinsbyerne og i landdistrikterne.

Hold øje med opslagene fra Ny Carlsbergfondet! Vi håber, at I i løbet af 2023 og 2024 vil finde anledning til at sende os mange fremragende ansøgninger; vi ved potentialet er derude.

Og så er det vist på høje tid at vende sig mod dét det hele handler om, nemlig kunsten. Det er mig derfor en kæmpe glæde at skulle give ordet til digteren Marianne Larsen.

Marianne Larsen har med en særskilt sproglig bevidsthed skrevet over fyrre digtsamlinger, siden hun debuterede for mere end 50 år siden.

Hun modtog i december 2022 efter mange års vedholdende arbejde Akademiets store pris, som er den største hæder, der kan overgå en forfatter i Danmark. Tidligere sidste år modtog hun også både Kritiker-prisen og Politikens Frit flet-pris.

I den forbindelse er der blevet sagt mange smukke ord om hende - bl.a. at hun skriver af det stof, drømme er gjort af, og at ”styrke, stilhed, sarthed, præcision bare vokser” hos hende.

Personligt blev jeg ramt af billederne i Marianne Larsens ord, da jeg lyttede til hende under en oplæsning i Astrid Noacks Atelier sidste efterår – bl.a. billedet

fra digtet *Min barndoms mennesker og dyr holder fast om en familie*, der danner en kæde, moster og hjort og bier, mormor og myg

Helt konkret forbundethed – den forbundethed til naturen som vi alle taler om og længes efter. Lyt selv, her kommer hun.

Kilde

ny-carlsbergfondet.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Velkomsttale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/christine-buhl-andersens-tale-ved-overraekkelsen-af-ny-carlsbergfondets-kunstpriser-2023>